GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

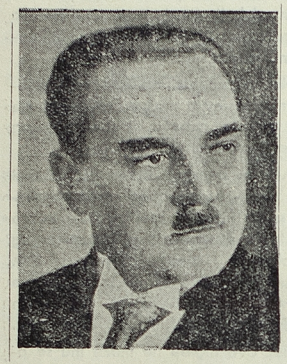
Večernje izdanje

Poštarina plaćena

TRIBUNA

God. V | UREDNIŠTVO I UPRAVA: Šibenik ul. A. Šupuka. Tel. int. br. 47 Rukopisi se ne vraćaju. Podredakcija: Split, Iza Kazališta 7 | Nedjelja 3 Oktobra 1937 | IZLAZI SVAKI DAN Pretplata mes. 25.— (inostr. 35 din.) Čekovni račun 46.798 PRIMERAK 1. DINAR | Broj 220

Jutros je položen kamen temeljac velikog socijalnog spomenika

Zagorskog vodovoda

Posvetu je izvršio preuz. biskup g. Mileta — Značajan govor ministra građevina g. dr. M. Kožula — Tok svečanosti

Šibenik, 3 oktobra.

Jutros u 11 sati obavljeno je na platou, Pokrovnika, sela Drniške općine velebno slavlje polaganja kamena temeljca za vodovod Dalmatinske zagore. Za ovu svečanost je naročito doputovao ministar gradjevina gosp. dr. Marko Kožul.

Izim gosp. ministra prisustvuju slavi gg: Ban primorske banovine dr. Josip Jablanović sa podbanom Lugerom, komandant Mornarske komande k. b. b. Ulmansky, izaslanik direkcije drž. željeznica u Zagrebu, direktora: inž. M. Šora, kao zastupnik ministra g. dr. M. Spahe, načelnik hidrotehničkog otsjeka Ministarstva gradjevina in. Celegin načelnik tehn. otsjeka Banske uprave inž. Stella, šef tehničkog odjelka sreskog načelstva inž. Vidas, projektant Zagorskog vodovoda inž. Šajber, sreski načelnici Šibenika, Splita i Knina, narodni poslanik za srez Biograd Predovan, direktor direkcije pom. saobraćaja u Splitu Visin, predsjednik općina Šibenika Marko Bačinić, Skradina Dragišić, Oklaja Ćorić, izaslanik Drniške općine, predsjed. Okr. suda u Šibeniku Maroević drž. tužioc, Masovčić, sa svojim zamjenicima, direktori srednjih škola, banski vječnici dr. Iljadica i Jerinić, pretstavnik bolnice dr. Rismondo, vječnik Tambača, Pero Grubišić, Stošić i drugi viječnici, sudski savjetnik Perušić, velečasni franjevci: Borkoviš i Borić, industrijalac i direktor »Okružne banke« Mate Šare, izaslanik Centrale Šupuka: inž. Ljubičić, šef stanice, izaslanik »Titanita« Tomo Grubišić, pretstavnik Sokola g. Pavo Kovačev, direktor »Šipada« u Šibeniku gosp. Jokanović, liječnik gosp. dr. File Marušić, Jovo Šeat iz Biograda, načelnik Splita inž. Kargotić, izaslanici, odnosno glavari sela iz svih 28 mjesta koja vo dovodm dobivaju vodu i glavari Jadrtovca i Donjeg polja, te mnogo naroda i pretstavnika raznih patriotskih i kulturnih ustanova.

Blagoslov kamena temeljca obavio je preuzvišeni biskup šibenski dr. Jerolim Mileta uz asistenciju don Kreše Zorića i trojice otaca franjevaca. Ovom prilikom je preuzvišeni biskup održao

»Božjom pomoći i voljom naroda, za vrijeme vladavine Nj. Vel. Kralja Petra II Karađorđevića, Kr. Namjeesnika: Nj. Kr. Vis. Kneza Pavla Karađorđevića, dr. Radenka Stankovića i dr. Iva Perovića, Kr. vlade dr. Milana Stojadinovića, staranjem ministra građevinadr. Marka Kožula i ministra saobraćaja dr. Mehmeda Spahe ovaj

VODOVOD DALMATINSKE ZAGORE

bi izrađen godine 1937—1938.«

Potpisi: Ministar građevina; Ministar saobraćaja; Ban Primorske banovine; Banska uprava Split; Pretstavnici opštine Šibenik, Drniš, trogir; Načelnik Hadrotehničkog odelenja Ministarstva građevina; Pretstavnik Direkcije drž. željeznica, Zagreb; Pretstavnik terenske tehničke sekcije zaaizradu vodovoda Dalmatinske zagore i Projektant.

lijepi govor, u kojem je zazvao božji blagoslov na velebno djelo koje pretstavlja Zagorski vodovod. Biskup dr. Mileta veli, kako se je rado odazvao da izvrši ovaj sveti čin, koji će donijetijeti narodu velike koristi. Spominje čudo u pustinji, gdje je narodu protekla voda, a i ovo je jedno čudo, da naš narod, koji je trebao ovu vodu za svoje izdržavanje i život, što je dobija zauzimanjem dobrih i plemenitih ljudi. Na koncu veli da Andjeli zahvale Bogu i onim uzvišenim ljudima, koji su se potrudili da mu donesu ovaj veliki dar. Neka Bog blagoslovi njihove zasluge. Preuzvišeni zahvaljuje ponovno svima koji su doprinijeli ovom djelu i moli svevišnjega, da u ovom radu od 2 i po godina, koliko će trajati izgradnja vodovoda, nebude nesreća i da svi u radu budu pravi i čestiti ljudi i nek se čuvaju Bogomrske psovke.

Iza toga se pristupa blagoslovu. Polaže se daploma u temelje, a onda je

Ministar gradjevina dr. Marko Kožul

održao slijedeći govor:

BRAĆO I PRIJATELJI

Sastali smo se danas da položimo kamen temeljac za pumpnu stanicu vodovoda Dalmatinske zagore i da time osvetimo jedno veliko tehničko djelo, koje je od naročitog značenja za ovaj krševiti kraj gdje živi vredan ali siromašan narod, koji oskudjeva zemljom i kruhom, a straca zbog nemanja vode za piće i pojenje stoke.

Još prije rata proučavalo se pitanje opskrbe vodom ovoga kraja, koji se proteže od Krke i Čikole do Jadranskoga mora. Nigdje nema žive vode i narod je svakog ljeta prisiljen kada presuše seoske lokve i čatrnje, da pješači po 10 do 20 i više kilometara da bi došao do rijeka ili potoka i ponio svojim domovima par litara vode ili napojio svoju stoku. Tada je rješenje zaostalo jer nije bilo novaca.

Blagodareći nastojanjima željezničnašem radu da se riješi pitanje obke uprave koja nas je podupirala u skrbe vodom ovoga kraja, pošto je i ono zainteresovano zbog svojih željezničkih stanica i vodostanica, mi smo danas u stanju da ostvarimo zamišljeni vodovod, koji će zadovoljiti i potrebe željeznice i potrebe naroda u ovom kraju.

Hidrotehničko odeljenje Ministarstva građevina u saradnji sa željezničkom upravom i Banskom upravom izradilo je projekt za ovaj vodovod, koji će biti najveći ove vrste u našoj državi.

Voda će se uzimati iz vrela jezera Torak na ušću Čikole u Krku i pomoću dvije pumpne stanice (na Torku i ovdje u Pokrovniku) izdizati na visinu od 430 metara u velike rezervoar na brdu Mideno. Iz toga rezervoara voda će se razvesti u tri oranka: u sjeverni preko Žitnića do Drniša i Siverića, u istočni preko Unešića do Sedramića i Planjana, Vinova, Nevestra, Koprna i Ljuboštinja, i u južni preko Danilo Kraljice i Biranja do Perkovića, Sitnog, Sratoka, Suhog Dolca i Vrpolja. Iz bazena ove pumpne stanice u Pokrovniku voda će se razvesti zasebnim ograncima do Pakovog sela, Radonića i Konjevrata.

Ukupno će biti snabdjeveno 28 sela i varoš Drniš, sa ukupno 18.000 stanovnika koji će se broj povećati za 30 godina na 34.000 stanovnika.

Vodovod će moći da daje dnevno 4,320.000 litara ili 2.230 kubnih metara; od toga je predviđeno za željeznicu 1,400 kubnih metara, a ostalo za potrebe naroda i za pojenje 140.000 grla krupne i sitne stoke.

Za dovod i razvod vode biće ugrađeno 139.000 metara čelićnih cijevi sa pet rezervoara ukupne sadržine 2420 kubnih metara, a potrebna električna energija za pogon pumpi — 450 KS — uzimaće se iz obližnjih hidrocentrala na Krci.

Predračunski troškovi iznose oko 21,225.000.— dinara.

Za izgradnju ovog vodovoda Ministarstvo građevina već je stavilo na raspoloženje 8,000.0000.— dinara, a Ministarstvo saobraćaja Generalna Direkcija državnih željeznica — zaključilo je ugovor o nabavci svih potrebitih cijevi.

ovog vodvoda blagodareći zauzimaovg vodovoda blagodareći zauzimanju Presjednika Kraljevske Vlade Dr. Milana Stojadinovića i staranju kako od moje tako i od strane Ministra saobraćaja Dr. Mehmeda Spahe i generalnog direktora Državnih željeznica Ing. Dimitrija Naumovića, kao i svih ostalih koji su na ovom poslu sarađivali, a osobito načelnika Hidrotehničkog odeljenja Ministarstva građevina gosp. ing. Celegina.

Ovaj vodovod koji će služiti ovome siromašnom narodu da se okripi vodom, za kojom je toliko željkovao, znači veliki dogadjaj, znači napredak u stvaranju uvjeta za podizanje njegove materijalne kulture.

Naš je narod i previše zapušten i još mnogo i mnogo daleko od toga da bi se moglo reći, da je u svojim djelima pošao uporedo sa kulturnim čovjekom na zapadu. On je u tome još i previše zaostao i zato je naša sveta dužnost, da mu pomognemo oko stvaranja materijalnih dobara radi

(Nastavak na 4 strani)

DOLAZI LI KONAČNO DO SPORAZUMA!

Šibenik, 3 oktobra

Zadnje vijesti iz Londona bitno su optimističnije, nego li je to bio slučaj još pred koja dan. Njemačka i Italija izjavile su se spremnima da pregovaraju o povlačenju sviju dobrovoljaca iz Španjolske i one uopće pokazuju pozitivno držanje spram engleskog plana, samo da bi se već jednom mogao lokalizirati građanski rat u Španjolskoj. Pretpostavka za to je naravno; da se pruže dovoljne garancije, da će tom odlukom biti zaista obuhvaćeni svi dobrovoljci, koji se bore na strani Crvenih, i da će oni stvarno napustiti Španjolsku.

Bilo je i za očekivati, da će Njemačka i Italija uz takove pretpostavke biti pripravne da opozovu svoje dobrovoljce, budući da su baš te dvije države bile one, koje su još prošle godine predlagale općenitu zabranu dozvole putovanja za dobrovoljce u Španjolsku. Tada su Francuska i Engleska bile odbile njihov prijedlog, što je imalo za posljedicu produženje i pooštrenje građanskoga rata.

Sabotiranje neuplitanja dolazi oduvijek sa strane Sovjetske Rusije, koja se i sada ponovno trudi da omete sporazum na temelju engleskog plana na taj način, što se uskraćuje da generalu Francu prizna pravo zaraćene stranke. Jasno je, da nije bilo Sovjetske Unije, bilo bi već prije vremena došlo do sporazuma među ostalim velesilama.

Drugi povoljni događaj, koji bi mogao poslužiti stišavanju prilika, jeste približenje između Engleske i Italije, koje je, kako izgleda, u zametku. Pojave pokazuju na to, da bi engleski ministar-pretsjednik Chamberlain bio voljan da vodi računa o talijanskim interesima na Sredozemnom Moru, što bi prema opetovanim izjavama Mussolinijevim vrlo lako bilo moguće i bez oštećivanja interesa britanskog svjetskog imperija.

Otkako se general Franco nalazi u posjedu rudokopa kod Bilbao-a, nastala je u Engleskoj najednom promjena raspoloženja u njegovu korist, a to je zadovoljavajuća činjenica, budući da bi na taj način mogao prije da se završi taj zlokobni bratoubilački rat i da uopće popusti napetost između velesilama pravog mira, koji evropski narodi toliko poželjkuju.

b.

—O—

DRUGA BROŠURA O KONKORDATU

Beogradski dnevnik »Samouprava« izdao je jučer drugu brošuru pod naslovom »Konkordat pred Narodnom skupštinom«. (Prva je sadržavala tekstove konkordata.) U drugoj brošuri su govori u prilog konkordata od 8 do 23 jula u Skupštini. Poslije predgovora objavljen je najprije ekspoze pretsjednika ministarskog savjeta i ministra inostranih poslova g. dr. Milana Stojadinovića pred Odborom za proučavanje Zakona o konkordatu na dan 8 jula 1937 godine. Za tim dolazi ekspoze ministra pravde g. dra Nikole Subotića pred Narodnom skupštinom, pa onda govori u plenumu Narodne skupštine narodnih poslanika gg. dra Mila Miškulina, Pavla Matice, pretsjednika Narodne skupštine g. Stevana Ćirića, narodnih poslanika gg. Artura Mahnika, dra Milovana Grbe, itd.

1938 ~ jubilarna godina Čehoslovačke Republike

(Od našeg stalnog dopisnika)

Prag, 2 oktobra. Čehoslovačka se sprema za svoj državni jubilej: iduće godine će se navršiti dvadeset godina, kako je posle tri stotine godina robovanja čehoslovački narod opet postao samostalan i slobodan. Samo se po sebi razume da će 1938 godina stajati u znaku velikih svečanosti. Zlatna tačka svečanosti će biti da kako svesokolski slet, koji će usred leta primamiti u Prag stotine hiljada vežbača i gledalaca. Prema dosadašnjim planovima idući svesokolski slet će premašiti sve dosadašnje sletove. Glavnih sletskih dana će na Strahovskom stadionu vežbati 30.000 vežbača u isto vreme, a to je broj koji Evropa još nije videla. Prag će tih dana imati najmanje dva miliona stanovnika, koliko je imao i prilikom pogreba Pretsednika-Oslobodioca T. G. Masaryka.

Suštini čehoslovačke države odgovara, da se prilikom jubilarnih proslava ni u kom slučaju neće ograničiti samo na velike svetkovine i manifestacije, nego će se ta prilika iskoristiti da se privedu u život velike zakonodavne reforme, čiji značaj daleko prelazi jubilarnu godinu. Tako će 1938 godine stupiti na snagu nov čehoslovački građanski zakonik, čiji pretres spada među najglavnije zadatke iduće sesije čehoslovačkog parlamenta. Delo na kome su godinama radili najistaknutiji čehoslovački pravnici, bez razlike na narodnost, pretstavlja impozantan prilog modernom zakonodavstvu i verovatno će biti najmoderniji građanski zakonik sadašnjice. Sporno je još samo pitanje bračnog prava, jer u kom aliciji još nije postignut sporazum u tom pogledu zbog raznih svetskih nazora na to pitanje.

Ujedno će se podneti parlamentu i nov civilni postupak, koji isto treba da stupi na snagu jubilarne godine.

Pored toga će se 1938 godine svršiti još i drugi veliki zakonski predlozi. Tako se do tog termina moraju završiti sve pripreme za nov unificirani krivični zakonik, kao i pripreme za nov krivični postupak. Ta obadva velika zakonska predloga će parlamenat morati svršiti još u toku jubilarne godine zajedno s nizom drugih manjih predloga kao što je nov unificirani trgovački zakon, novi egzekutivni i advokatski pravilnik itd.

Ti novi predlozi razume se niku samo od velike pravničke važnosti, oni su osim toga i od ogromne političke važnosti. Time će se završiti na pravnom polju dosadašnje stanje, koje je praktično pretstavljalo podelu republike na dva dela na temelju različitih pravnih norma. U takozvanim istorijskim zemljama (Češkoj, Moravskoj i Šleskoj) je važio stari austrijski zakon, dok je u Slovačkoj i Prikarpatskoj Rusiji bio na snazi stari ugarski zakon. Praksa je istina dovela do izvesnog zbližanja između ta dva pravna sistema, ali razlike su još uvek znatne. To stanje će sada prestati i jubilarna godina će doneti unifikaciju zakona. Time će se ne samo olakšati delatnost sudija i advokata, nego će se učiniti i dalji važan korak prema političkom stapanju raznih oblasti, koje sačinjavaju Čehoslovačku Republiku i republika će se — kao što je to rekao ministar pretsjednik dr. Hodža — »postaviti na trajnu bazu pravno ujedinjene države«

R. Čoklć.

Važno saopštenje šibenskim vinogradarima

Iz kancelarije Glavnog Odeljka Finansijske kontrole, primamo:

Primorska Finansijska Direkcija aktom od 1. X. 1937 broj 3077-V-37 dostavila je slijedeće:

»Glavnom odjeljku finansijske kontrole u Šibeniku: Vraćaju se molbe šibenskih vinogradara s naredbom da odmah oglasom ili najshodnijim putem obznanite iste u smislu rešenja kr. banske uprave br. 12. 529-III. od 30. IX. 1937 koji vam u prepisu šaljemo, i koji nam je pomenuta Banska Uprava dostavila u jednom konkretnom sličnom slučaju.

Nakon eventualnog ishođenja odobrenja dostavila molbe radi izdavanja dozvole za nabavu beztrošarinskog šećera, ovoj Direkciji«.

Akt Kr. banske Uprave III. 12.529 od 30-IX.- t. g.ne odosi se na područje sreza Šibenik, molitelj je morao postupiti shodno stavu 3 pomenutog odobrenja, i shodno propisu čl. 4. tač. 4 Pravilnika za izvršenje zakona o vinu, podnijeti molbu vinarskom nadzorniku, propisanu po obrascu B.

Bez ove molbe ne može mu se odobriti zasladivanje, stoga neka mu se priložena molba povrati.

Po ovlaštenju bana za načelnika ing. Zlatar s. r.«

Pozivom na gornje, obavještavaju se vinogradari o predmetu u koliko reflektiraju na bestrošarinski šećer, da preduzmu potrebno za dobivanje istoga kao što je gore izloženo.

Iz kancelarije Glavnog Odeljka fin. kontrole u Šibeniku

Broj: 4367 od 2. X. 1937.

Sasvim opravdano osiguranje naših pretplatnika naišlo je na opšte odobravanje. Mi smo još u jučerašnjem broju istakli da je ovo tek drugo preimućstvo koje „Tribuna“ pruža svojim čitaocima.

Nije ovo reklama, već sastavni dio onoga što mora jedan moderan list pružati svojim čitaocima.

Treba da još jednom podvučemo da je svaki pretplatnik lista osiguran Za slučaj smrti na 10. 000 dinara, a za slučaj trajne nesposobnosti isto na 10. 000 dinara, dakle ukupno na

20. 000 dinara

Da bi se koristio ovom povlasticom svaki je pretplatnik dužan da uplati bretplatu unapred najkasnije do svakog 10-tog u mjesecu.

MALA KRONIKA

KOLIKO MOGU GLADOVATI ŽIVA BIĆA.

Potpuni nedostatak hrane, pa čak ir edovne količine vode mogu pojedina živa bića izdržati: ptice 8—10 da na, ljudi 12 dana, pas 20 dana, žaba 360 dana, kornjače 500 dana, zmije 800 dana, neke ribe i 1000 dana, mno gi ljudi mogu gladovati i mnogo duže od 12 dana. Živa bića, po stručnom sudu uginu uslijed gladovanja onda, kad su obično izgubila nešto više od polovine težine svog tijela. Jedina velika indijska zmija — kako se je ustanovilo u londonskom zoološkom vrtu gladovala je dvije i pol godine i sa 76 kilograma spala na 25, a da ipak nije uginula.

TRGOVINA BELIM ROBLJEM U KINI

U Japanu, koji sada vodi rat protiv Kine, bračni parovi se ne razvode često, bar to do sada nije bio slučaj. Ali moderni duh vremena zahvatio je i Japance. Danas se u Japanu u statistikama primećuje znatno povećan broj razvoda nesrećnih i lakomisleno sklop ljenih brakova.

Kod razvoda, kao i kod venčanja, u Japanu se sklapaju takozvani »krvavi bračni ugovori«. Mlada i mladoženja ispišu uslove budućeg braka svojom krvlju na jednom platnu i strogo se pridržavaju tih propisa. Ali pošto su u poslednje vreme znatno povećani razvodi brakova, japanska vlada morala je doneti zkone o razvodu. Prema tim zakonima u buduće se i sporazum o razvodu braka mora pisati krvlju zainteresovanih bračnih parova. Bez tog »krvvog« dokumenta neće ni jedan razvod braka u Japanu vredeti u buduće.

Među mnogim brigama, koje Englezi imaju u svojim aziskim kolonijama nastanjenim Kinezima, nalazi se i briga o suzbijanju rada tajne kineske sek e, takozvanog »Mu-Caj sistema«. Mu Caj znači u stvari mala sestra i pod maskom rada toga društva krije se u stvari svirepa i nesavesna trgovina beim robljem. Siromašni roditelji po staom kineskom običaju imaju prava da voje maloletne devojčice prodaju mu karcima za velike sume novaca. Po aoknu, te devojčice postaju poćerke ogatih muškarca. Ali u stvari one su amo robinje imućnih i obesnih Kinea, koji s tom decom mogu da rade ta hoće.

Eglezi su doneli nove zakone da su biju ovo veliko socialno zlo. Zabrajena je kupovina devojčica u cilju aloptiranja. Ipak, nemaju uspeha za sa la ovi engleski zakoni, jer Kinezi olaju verni starim rđavim navikama i u losluhu s roditeljima devojčica i dalje upuju ta jadna i nesrećna bića da bi iskorišćavali za najteži rad i za najnusnija seksualna uživanja. Ipak engleski guverner u tim kineskim oblaima preduzeće sada, po nalogu engleske vlade, drakonske mere da se nom zlu stane na put i jednom za vagda zabrani trgovina robljem.

ZA POLA MILIONA PARFEMA

I u starom i srednem veku parfemi u bili omiljeni, kao i danas. Za vreme adavine francuskog kralja Luja Petaestog izbila je prava manija parmerisanja. Tako je njegova prijatelica madm Pompadur svake godine ošila na razne parfeme oko pola miona zlatnih franaka!

SVJETSKI DOGODJAJI U SLICI

Bijeloruski general Skoblin optužen je u vezi otmice generala Milera. Kako je on pobjegao izdata je potjernica i nalog hapšenja. Na našoj slici general Skoblin sa svojom gospođom.

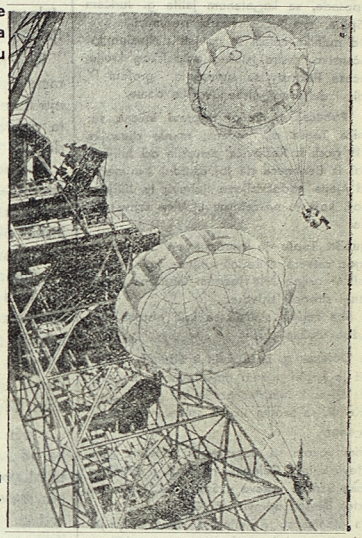

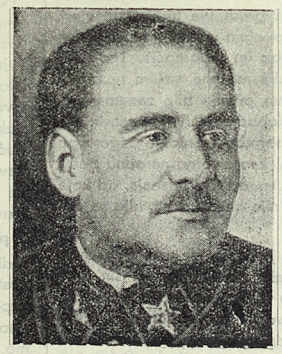
Jesenka monotonija prirode

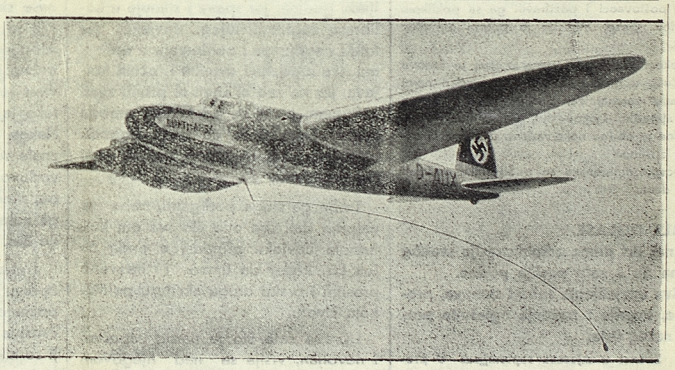
Jedan dio Alpi-Vrhunci ovog pla-letište hrabrih planinara od kojih su ninskog spleta su pod vječnim ledom. mnogi našli na ovim vrhuncima i vječ- Ove bijele poljane najomiljeli je su iz- ni počinak.

Jedna od atrakcija svjetske izložbe u Parizu je toranj instaliran u parku sa koga posjetnici mogu da isprobaju padanje s padobranom.

Sovjetski maršal Bliher organizator sibirskih armija.

Novi tip njemačke zračne lađe saspuštenom antenom za vezu sa zemljom.

Za svog boravka u Njemačkoj g. B. Musolini posjetio je i koncern teške industrije dr. Krupa u Essenu u pratnji kancelara g. Hitlera. Naša slika prikazuje momenat dolaska pred tvornice.

Madžarski regent Horti

KROZ ŠIBENIK — GRADSKE

Šibenik, 3 oktobra.

X **Dežurna apoteka: V. Beroš**

X **Kino »Tesla«** prikazuje večeras pjeva slavni tenor **Beniamino Gigli:** u muzičkim grandioznom djelu **Svijet zove.** Partnerica Partnerica slavnom pjevaču u ovom filmu je naša zemljakinja — slovenka Geraldini Katt.

X **Kino »Balkan«** danas prikazuje francuski velefilm »EQUIPAGE« sa u glavnoj ulozi: Anabella i Jean-Pierre-Aumont.

X**Restauracija »Slavija«** (vlasnik Ana Čala) preporuča se svojom prvoklasnom domaćom kuhinjom. Prima abonente.

X **»Krka« restauracija i kavana.** Odlična kuhinja. Dnevno orkestar. Vlasnik: Bučar.

X **Gostiona »Maribor«** najomiljelije sastaX **Iz bolnice.** U Banovinsku bolnicu doveden je 15. god. dječak Stipe Cvtan iz Zatona, šib. općne. Mladić je pao sa mazge i padom presjekao gornju vilicu.

X **Odlični gosti u Šibeniku.** Sinoć u 19 sati doplovila je u luku jahta »Troll IV« koja nosi njemačku zastavu. Na jahti je 5 ljudi posade, sa kapetanom jahte g. Juričem iz Splita, sve jugoslavenski podanici.

Od putnika nalazi se na jahti: Njezino kr. visočanstvo, sestra bivšeg egipatskog kralja, princeza Fakhzey sa suprugom grofom D' Addix i dvije egipatske dvorske dame.

X **Pobačaj.** U trećoj raspravi tužene su: Ljubica Tepša pk. Jovana, mlada djevojka od 19 god. iz Raštevića, zatražila od Julijane Rakoš iz Benkovca da joj ostrani 4-mjesečni plod njene nedozvoljene ljubavi; te Julijana Rakoš, koja je na zahtjev Ljubice zahvat izvršila.

Ljubiša Tepša je osuđena na 3 mjeseca strogog zatvora, a Radoš Julijana, koja je već za slični grijeh bila jednom osuđena: na 8 mjeseci strogog zatvora.

U oba zadjna slučaja su koli obrana, toli optužba uložile priziv.

X **Dolazak g. Dr Kožula u Šibenik.** Preksinoć je brzim vozom doputovao iz Beograda u Šibenik ministar građevina g. dr. Marko Kožul, sa svojim ličnim sekretarom g. dr. Majcenom.

Istim vozom su doputovali: načelnik Min. građevina inž. Celegin, načelnik Tehničkog otsjeka Banske uprave u Splitu inž. Stella inspektor Banske uprave inž. Gerlih.

Na stanici su g. ministra dočekali prijatelji poštovaoci i pozdravili ga sa poklikom »živio«. Gosp. Ministar je potom otpraćen kući.

Tokom jučerašnjeg dana obišao je radove izvršene u gradu. Tako je pregledao novu zgradu caranarnice, predjel novog pazara na »Mradi«, Tyršov put, Klišac itd. Poslije podne je obišao neke radove u selima Gradske opštine.

Gosp. Ministar će se u Šibeniku zadržati par dana.

MALE OGLASE

za naš list prima administracija svakog dana do 2 sata poslije podne.

Sva unajmljenja soba i stanova, prodaje, kupnje i traženja oglašujte preko našeg lista.

X **Stranci u mjesecu septembru.** U prošlom mjesecu septembru doputovalo je u Šibenik 730 stranaca, od toga 455 jugoslavenskih podanika. Stranci su proboravili u gradu 3.034 noći.

Među ovim strancima bilo ej 50 Talijana, 48 Austrijanaca, 52 Nijemca, 36 Engleza i 20 Francuza.

X **Staklenka sa »Vile Velebita.** Na 25 augusta ove godine, bačena je kod otoka Mljeta u more sa školskog broda trgovačke mornarice »Vila Velebita«, jedna staklenka čvrsto začepljena. U staklenki se je nalazio napis na hrvatskom i engleskom jeziku, u kojem napisu se moli nalaznik staklenke, da ovu bezodvlačno kad je nađe predade najbližoj lučkoj kapetaniji, a u svrhu motrenja morskih struja na Jadranu.

Na 20 septembra našao je ovu staklenku mali Božo Božičević učenik VI razreda osnovne škole na otoku Sestrunj (sjeverna Dalmacija).

Staklenka je svih 25 dana proputovala 260 kilometara, od Mljeta do Sestrunja, i prošla taj put posut sa stotinama otoka.

„Za dobro našeg naroda odlučnije je, važnije, svrsihodnije i spasonosnije, raditi i djelovati na podizanju njegove materijalne kulture, nego li voditi politička natezanja i terorijska razmatranja, koja zadiru više u apstraktnost nego li u život"

G. Dr. MARKO KOŽUL

(Nastavak sa 1 strane)

podizanja njegove kulture i napretka.

Za dobro našeg naroda odlučnije je, važnije, svrsishodnije i spasonosnije, raditi i djelovati na podizanju njegove materijalne kulture, nego li voditi politička natezana i teorijska razmatranja, koja zadiru više u apstraktnost nego li u život.

Kao što u općoj politici, javni radnici treba da iznalaze puteve i načine za rješavanje tih problema, tako i u kulturnoj politici, treba da uvijek traže mogućnosti za kulturnu akciju u narodu, kako bi se on kao živo i razumno biće mogao razvijati putem stalnog usavršavanja i kretanja na bolje.

Kultura naroda je i suviše vezana za materijalna dobra, za akciju i djelovanje koje mora neprestano da pokreće ta dobra potrebna za usavršavanje duha.. **Ne mogu maglovite rasprave i prazne riječi, novinske polemike, teorijska i dogmatička pozivanja na prošle zakone i ustavna prava, neprekidna obećavanja, koja nemaju veze sa stvarnim mogućnostima i podržavanje fantazije neupućenog naroda, biti zamjena sa kulturnim stvaranjem. Preko materijalnih dobara koje mu se moraju da dadu kao bezuslovni uvjet njegove materijalne kulture, postići će narod ono što kulturni slobodni građani treba da imaju i posjeduju.**

Može se narod koji u hiljadu godina od svoga dolaska u ove krajeve ne učini gotovo ništa ili malo na podizanju materijalne kulture, jer pije vodu iz iste lokve iz koje je pio nazad hiljadu godina, jer spava i stanuje u kolibama najprimitivnijeg čovjeka, jer hoda neodjeven i neobuven, u dronjci ma kao urođenici dalekih istočnih krajeva, jer ne zna ni čitati ni pisati, zvati kulturnim, a niti se od takvog naroda može očekivati da će svoju slobodu ni prema vani ni prema unutra znati i moći braniti.

Treba ga stoga podignuti, treba mu najprije dati sve ono što svakom kulturnom čovjeku pripada, a onda će tek biti kadar da umno i trezveno prosudi i svaku drugu akciju u političkom životu.

Upravo zato što je narod zapušten i nevoljan, vršlja se nad njegovom glavom. Za to je i pristupačan »evanđeljima« svih proroka. Ali tada, kada se u svojo kulturi i svojim materijalnim dobrima ojača i osnaži, njegova vrata ne će biti otvorena svakom misionaru, koji, donosi priče i vodi ga putevima fraza i fantazije.

Ovah dana rekao je Pretsjednik italijanske vlade g. Mussolini u Berlinu, da život naroda nije ukočen, da život naroda nije jedanput za uvijek stvoren nego podleže normalnom procesu promjena.

I mi se nadamo da će naš narod koji je fizički jak a pristupačan napretku, poći putevima novog shvatanja i novih pogleda, da će smisao za savršeniji i bolji život svojski prigrliti idući uvijek napred, oslanjajući se na zdrave diktate uma i života.

Neka je ovo djelo, koje izvodi Vlada Dra Milana Stojadinovića, sretno započeto na korist ovoga naroda i na ponos Kralja i Otadžbine.

Govor g. dr. Kožula bio je toplo pozdravljen od prisutnog mnoštva.

Zatim je uzeo riječ pretsjednik Grad poglavarstva **g. Marko Bačinić,** koji je između ostalog kazao:

Veliko značenje zagorskog vodova da ili tačnije snabdjevanja vodom ove naše siromašne ali čestite Zagore, uočila je još predratne tudjinska vlast. Ali nije dovoljno upoznati narodne potrebe; treba im i doskočiti. Tudjinska vlast je bila maćeha našem narodu i tako je ovo pitanje bilo zanemareno. Nakon oslobodjenja i naše vlasti priznale su potrebu izgradnje zagorskog vodovoda, kao životnu narodnu potrebu. Medjutim od tog priznaja, od koje ga narod nije imao koristi, nije se dalje išlo.

Trebalo je braća, da udje u vrhovnu upravu naše zemlje domaći sin, koji poznaje u tančine i osjeća tegobe pučanstva ovog krša. Taj domaći sin, koji se nikada nije iznevjerio svome kraju i svome narodu, to je ovdje prisutan Ministar gradjevina dr. Marko Kožul.Nakon što je gradu Šibeniku i skoro po svim selima sjeverne Dalmacije, koja je njegova uža domovina i njegov zavičaj, izveo čitav niz korisnih radova, on je prionuo da započne i ovo vrlo teško i vrlo skupo privredno i prosvjetno djelo. Brlo je malo ljudi medju nama, koji bi se i sa najviših po ložaja odvažili, da se uhvate u koštac sa ovim sinjim kamenom, koji davi i lo mi sviju nas, a ponajviše našeg mukotrpnog seljaka.

Ali dra Marka Kožula i njegovu nepresušnu energiju i ljubav prema svome narodu, svi mi znamo odavno. On je još kao načelnik grada Šibenika izvršio tolike radove, koji su mu pribavili poštovanje svakoga. Kasnije gdje se je god pojavio i gdje god je uzeo inicijativu u svoje ruke, urodilo je vidnim i korisnim rezultatima. A zagorski vodovod nije nego samo jedna krupnija karika u onom čvrstom lancu nastojanja i napora dra Kožula, koji će osigurati napredak i blagostanje ovih zanemarenih krajeva, ako nam ga Bog podrži zdrava i živa — što svi vruće želimo — i ako ljudska zloba ne uspije da ga spriječi u njegovim plemenitim naporima.

Ono što i kako radi Ministar gradjevina dr. Marko Kožul, to je ono što se naziva pravom narodnom politikom. Toje ono što naš čitav narod, a naročito naše napačeno pučanstvo Zagorja živo i predano želi. Ko bez vike i bez buke daje narodu što mu treba i omogućuje njegovo oslobodjenje iz sviju nevolja, koje ga biju i siromaštva koje ga davi, taj je pravi narodni čovjek i iskreni njegov prijatelj.

Pošto dr. Marko Kožul u tom duhu radi, za nas je on pionir kulture i napretka u ovim stranama. Danas kada započinjemo jedno velebno preporodno djelo njegovom zaslugom, kliknimo tom velikom čovjeku, kojega nam je sama Providnost dala: Neka živi Ministar gradjevina dr. Marko Kožul!

Ovom zgodom, dužnost nam je, gospodo i braćo, da odamo priznanje i našu zahvalnost još jednom odličnom mužu, koji, iako nije iz ovih naših krajeva, ipak je sve učinio za ostvarenje pothvata zagorskog vodovoda. Taj od ličan čovjek, koji nas je uvelike svojom pomoći i uvidjavnosti zadužio, to je Ministar saobraćaja dr. Mehmed Spaho. Naime braćo, treba da znate, da će se zagorski vodvod graditi iz zajedničkih sredstava Ministarstva gradjevina i Ministarstva saobraćaja. Ministar dr. Spaho, uvidjajući ovu krupnu narodnu potrebu, najspremnije je pružio svoju pomoć i za to će mu medju

(Nastavak na 8 strani)

VIJESTI KROZ SPLIT

MARKO UVODIĆ:

Jedan dan na Braču

Ko ne poznaje Ermana Bogića? To Van je oni ća ga zovedu Boco. To Van je lipi čovik jedan, visok, jak, i čovik o' prežence. Uvik dobar i pravi patriot, koji je bi' sokolaš, piva' u Zvo nimir, i dugo godin' pristav'ja' u dilet anti. Zaraj te njegove prezence uvik je igra' uloge o' kra'ji, tako, da ga i sad pozdrav'jadu: »Zdravo kraju Svačiću, oli: zdravo kra'ju Zvonimiru itd.«

Svi ga poznaju ka' bračanina iako on nij' iz Braća, a zovedu ga tako, jer bo mu je mater iz Brača, od roda stare plemićke obite'ji Cerineo.

Lipo se oženi' i sad je u penšjunu, pa šeta, ji i pije, a na litovanje gre u rač, i to u Splitsku. Tamo mu stric Marin plemić Cerineo jema veliku starinsku kuću, i u jednom dilu te kuće stanuje liti naš Boco ženon.

Lovi ribu i jema sve moguće potribe za ribaršćinu.

Odavna me je zva' da dojden jedan dan u Brač, u Splitsku. da dojden š njin lovit' ribu, da ću vidit ća nisan nikad vidi'.

Sto puti m'e zva' i sto puti san mu obećava', dok me nij' od niki dan doša' iskat i nadoveza' nič se da svakako dojden.

— Dojdi, jemat ćeš ča pisat.

— Jema vrimena, drugi ću put doć'.

— Ne, vengo dojdi u nedi'ju, a još bo'je ako dojdeš u subotu, m' oš ostat' do prvidna u jutro. Vidit' ćeš barbuni, ovaki — i pokaže rukan po metra — a da mi dupini ne razdiru mriže!

Dojde dupin pa izi barbune, a ostavi škarpune. Dobavi' san pušku, karabinu, pa ću pucat' u nji'. Samo kad dojden s puškon, onda i' nima vidit'. Nego namamit' ću ja nji' na mužiku...

— Kako na mužiku?

— Draga in je mužika, pa ću nać jednega da mi u brodu udara armoniku, a ja ću s puškom učinit svoju. Jedino tako moredu ogrist'.

— To su onda dupini muzikalni.

— Je, draga in je armonika.

— Kad je tako, dobro je. U nedi'ju ću doć' tamo, samo sa'ja da najdeš tega s armonikonn i da ti u brod dodješ s puškom, pa da i to vadan.

— Dobro je. Daj ruku.

— Evo ti.

— Poštenu rič da ćeš doć?

— Poštena rič.

— Čekan te. S Bogom!

— Bog.

Gostovanje Zagrebačkog kazališta u Splitu

Prema pisanju zagrebačke štampe izgleda da će u novembru u Splitu gostovati drama zagrebačkog teatra na kraće vrijeme a opera u aprilu iduće godine na duže vrijeme.

Za ova gostovanja Banska uprava u Splitu nije primila od uprave zagrebačkog pozorišta nikakova službena obavještenja pak su preko štampe najavljena gostovanja još u pitanju.

Prema informacijama koje smo mogli dobiti u budžetu Banske Uprave nema predviđenih potrebnih sredstava za ova gostovanja. Od svote 100.000 din. koja je bila određena u ime subvencije pozorišnog rada utrošeno je prigodom gostovanja opere u aprilu ove godine 80.000 din. pa do novog budžeta ostaje svota od svega 20.000 din. na koju svotu može da računa uprava Zagrebačkog teatra za daljnja gostovanja teatra u Splitu.

Ako bi došlo do gostovanja to bi moglo doći u Split samo na kraće vrijeme drama koja je jeftinija.

Subvencija međutim svake godine je manja, pretprošle godine je iznašala 300.000, prošle 200.ooo aove godine je smanjena na 100.000 dinara. Prema svemu splitska kazališna publika koja traži stalni teatar za Split biće ove godine lišena i gostovanja koje su predviđeno i obećana.

Kad je bilo u nedi'ju, iša' san u Brač Deset dinari poć i doć s Jadranskon Plovidbon. Cinije da nemore bit cinije, a lipi vapor čisto i fino.

Vapor gre na 8 uri izjutra, a vraća se u Split u večer na 9 uri.

I gren ja u Brač. Vapor je »Jadran«. Kad san doša' na vapor gledan. Pun vapor svita, svakakoga. Jema bračani koji stojidu u Splitu, jema splićana koji su se oženili u Brač, pa gredu tamo, jerbo su in žene tamo na litovanju, a jema i furešti koji gredu u Sutivan i Supetar da tamo provedu nedi'ju.

Nisan dobro ni se', kad eto ti mi doje blizu jedan gospodin i sede blizu mene.

— Idete u Brač? — pita on mene.

— A evo gren.

— A 'di?

— Gren u Splitsku.

— Ca ćete u Splitsku, tamo nima ništa. Dodjite u Pučišće . . .

— Ma nemogu. Tamo me čekaju.

— Pa ca ža to. Dodjite Vi u Pučišće. Tamo imamo dvi mužike. Ja san prisidnik od one crkovne. A, imamo četrnajst mužikonti, i svi šu va'jali. Nikad nijedan ne propusti ni jednu notu. . .

— A pauze?

— Ca će in to. Uvik šviradu. Imali smo primašira i Solina a sad je jedan železničar, puno va'jali. On je me štar, ma ja tucen tempo.

Kad m'e ovo reka', malo ga pogledan, a uz to vidin kako mi od onamo profešur Marin Katunarić miga. Miga meni Marin, ma ono dobro kako on zna lipo migat sa svin mišican obraza sve do vrata.

Odmah san razumi' koja je ura.

— A znate li da se zenin?

— Bog Van da' zdrav'je.

— E, jeman curu. Lipu jednu od 17 godin. Ovaka je — i vas se nadme — Mater joj je iz Beograda a otac joj je Ček. Bogata je, puno je bogata, ma nisan ni ja siromaj. Imam 300 'i'jad' na banke u Splitu, ma mi ne daju ni solda A koliko bi ste mi godin' dali?

Gledan ga ja, pa se u sebi mislin kako san od jutros bi' sritan da je baš na mene nasa'.

— Bit će Van 52 oli najviše 53 godine.

— Ha, ha haaa, — sta' se on u vas glas smijat — Evo svak falije pa i Bi. Evo gledajte — pa mi vadi pasoš iz 'žepa i kažije — vidite rodjen 1863. Danas mi je 74 godine, 4 miseca i 17 dan'. A, ko bi reka'?

— Dobro izgledate — a izgleda da jema 74 godine, a kokod bi mu da' i višje.

—E, to mi svak govori. A znate ca mi se dogodilo naza' misec dan'.

— Ca?

— Putujen ja ovako u Split. Evo s istin ovin vaporon. Isprin mene sidi jedna cura. Ja je gledan, i u zadnju joj govorin: »Ti si čer te i te iz Sutivana« jerbo žnate, ja šan prin nego šan isa' u Amerike, prodava' tamo manifakturu, i čini' šan jon jubav š materon. — »Ješan — govori ona, a onda ja njoj. »Ti si jenala bit moja cer. Ja san ti cini' jubav i materom.« A ona meni: »Eto Bi ste sad udovac, i materm'e sad udovica, pa se uzmite« — a ja njoj: »Neću mater, ja

(Gre naprd)

Split, 3 oktobra.

X **U Splitsku luku** je doplovila iz Venecije na krstarenju Jadranom jahta »Samssouci VII« koja vije njemačku zastavu. Poslije kraćeg boravka u luci otplovila je za južni Jadran.

X **Jahta »Madalena«** na kojoj je doplovio u Split engleski vice-admiral u penziji g. Goldsmith sa članovima svoje obitelji jutros je otplovila u pravcu prema ostrvu Visu.

X **Parobrodom** dubrovačke zlovibde »Sipan« u Split je stigla filmska trupa u kojoj je 20 članova a koja je u Dubrovniku i okolici snimala vanjske scene za austrijsko društvo »Montior«. Jutrošnjim brzim vozom otputovali su za Austriju.

X **Povratak Bana dr. Josipa Jablanovića.** — Juče se je povratio sa kraćeg odmora ladom iz Dubrovnika Ban g. dr. J. Jablanović i danas preuzeo dužnost.

X **»Princesa Olga« u luci.** — Jutros je na redovitoj pruzi koju vrši sa Orijentom doplovila iz Venecije u Split velika turistička lađa »Princesa Olga«. Na lađi putuje 250 putnika raznih narodnosti većinom Frncuza. U Splitu su putnici razgledali gradske znamenitosti a u 11 sati je brod napustio luku i otplovio za Dubrovnik i dalje na jug.

X **Dolazak Njemačkih** automobilista u Split. Danas poslije podne došli su u Split Njemački automobilisti koji se nalaze na putu po Jugoslaviji i Bugarskoj. Oni dolaze iz Dubrovnika preko Mostara sa 32 automobila, sa 86 članova najuglednijih njemačkih ličnosti automobilskih sportskih ustanova a posle pane se sve važnije njemačke fabrike automobila.

Kolona automobila putuje pod vodstvom generala g. Huhnleina šefa Njemačkog automobilizma. Autombilisti putuju radi upoznavanja lepota naše zemlje i krajeva. U Splitu će biti prmljeni i dočekani odakle kreću preko Sinja — Kučke na Plitvička jezera.

X **Egipatska princeza Fewkie Krstari Jadranom.** Engleska princeza Fewkie sa svojim suprugom Conteom d' Adix nalazi se već više nedjelja na krstarenju sa jahtom »TrolIV« po Jadranu. Juče se je povratila iz južnog Jadrana a dans je krenula sa istom jahtom u pravcu srednjeg i sjevernog Jadrana.

Najviše će se zadržati oko koruotskih otoka koji su poslije posete bivšeg kralja Engleskog sada princa Vindzorskog.

X **Konavski ribari** ulovili oko 20 vagona srdjela. Komiški ribari su ponovno imali sreću i ulovili su oko 20.000 kg. srdjela. Ulovljenu ribu su prodali fabrikantima za konzerviranje po cijeni od 6—6i po dinara po kg.

X **Izvanredna skupština** Splitskog Vatrogasnog društva. Sinoć je održana vanredna skupština Splitskog Vatrogasnog društva, koja je sazvana na zahtev nadpolovićne većine članova društva. Skupštinu je otvorio i pretsedao pretsednik g. inž. Fabijan Lukaš o skupština je ilama na dnevnom redu samo jednu tačku pitanje poverenja i eventualno isključenje iz članstva posjednika vatrogasne zajednice Primorske Banovine g. Mirka Machieda.

Glasanje je izvršeno tajno i pri brojanju listića utvrdilo se je, da je za isključenje g. Machieda glasovalo 63 protiv 27 a 5 je predano in bianko prema tome je g. Machiedo isključen iz članstva Splitske Vatrogasne čete.

Skupština je završena oko 10 sati

Oglašujte u „Tribuni“

Privredno pismo iz Njemačke.

Novo njemačko gospodarstvo

(Od našeg stalnog dopisnika)

Berlin, koncem septembra

Prigodom otvorenja njemačkog Velesajma za Istok u Königsbergu, koji ima jaki snubni začaj, govorio je zamjenik ministra propagande, državni podtajnik Funk. Jasnim i odredjenim riječima osvrnuo se govornik na mnogobrojna kriva tumačenja i osvade, koje inozemne novine i govornici iznašaju protiv njemačkog četirigodišnjeg plana. Povod za takvo razmatranje pružila je okolnost, da je königsada dobio i novu zadaću: jačanje razumjevanja inozemnih posjetnika za rad i izglede njemačkog četirigodišnjeg plana.

Državni podtajnik Funk naveo je u glavnom, da četirigodišnji plan ne koči njemačko vanjsko gospodarstvo, nego da ga naprotiv izgradjuje i oživljava. Inače nebi bilo moguće ni objektivno zalaganje za takve sajmove, koje posjećuju inozemni izlagači i kupci. Kad se Njemačka trudi oko pronalaženja novih sirovina i iskorišćavanja svog mineralnog blaga, onda je to isto kao i kad se inozemstvo bavi novim planovima za dobivanje ulja ili za umnažanje plantaža pamuka i gume. Govornik je otklonio svaku diskusiju, koja takve napore jedne zemlje označuje neprijateljskim mjerama za pripremanje rata. Takvu praksu se mora označiti »zlobnim sistemom«, koji je pripravan na svako krivotvorenje, samo da bi narode huškao protiv nacionalsocijalističke Njemačke i ometao njemačku obnovu.

Zatim je državni podtajnik Funk govorio o različnosti metoda, koje pojedine vlade rabe za učvršćivanje temelja narodnog života. Svaka zemlja neka se služi metodama, koje odgovaraju shvaćanju vlade, osebinama naroda i posebnim odnosima životnog prostora i strukture narodnog gospodarstva. Ali jasnoća cilja i energija, s kojima se u pojedinim zemljama rabe izabrane metode, nisu naravno svuda jednake. Njemačka nastojanja za osiguranje radnih i životnih podloga ne daju nikome pravo za sumnjičenja njemačke volje sa suradnjom i njemačke miroljubivosti.

Osobito jak utisak proizvela je na prisutne mnogobrojne inozemne goste ona otvorenost, kojom je govornik kao zastupnik njemačke vlade prikazao dosada postignuto stanje i izglede radova u okviru četirigodišnjeg plana. Ništa od onog, što je pokazano na königsberškom sajmu i što će još biti pokazano koncem ovog mjeseca na leipziškom jesenjem velesajmu, ne smije da se smatra zaključenjem kojeg razvoja na području sirovina. Ali zato su svaka nova izložba i svaki novi sajam po jedan miljokaz više na putu do uspjeha. Kao jednu od najglavnijih gospodarskih briga, s kojom se Njemačka ima da razračuna tijekom slijedećih mjeseci, označio je govornik mobiliziranje odgovarajućih radnih snaga. Najizdašniji reservoir u tom pogledu jesu po njegovom mišljenju stariji namještenici, na zaposlenje kojih se još uvijek ne mogu da odluče mnogi poduzetnici. Upravo tu bi se moglo naći i iskoristiti veliko obilje bogatih praktičnih iskustava.

Ovaj govor državnog podtajnika Funka popraćuje cijela njemačka štam

Kralj modernih gusara

Borbe Brik Bradfordasa kraljem gusara Brokom

SPORT

NAJBOLJI IGRAČI SPLITA, ZADRA, BENKOVCA I ŠIBENIKA U BORBI ZA NASLOV »PRVAKA SJEVERNE DALMACIJE«.

Prvi rezultati sa internacijonal. tenis turnira Šibeniku

Na centre-courtima šibenskog Tenis-kluba odigrane su u toku jučerašnjeg dana prve eliminatorne partije sa velikog internacijonalnog tenis turnira. Ova priredba naših tenismena naišla je na silan odaziv najboljih igrača iz čitave Dalmacije.

Pored splitskih igrača: braće Zekan, Čulića, Perkovića, Pavelića i drugih, po prvi put sudjeluju na šibenskom turniru Zadarski igrači: baron Antonio Scadutta, Mendola i Foretich, iskusni igrači, koji se se proslavili na mnogim internacijonalnim turnirima. Benkovčani gg. Ljubičić, Vujić i Dimitrović, sudjeluju u nekoliko disciplina. Šibenski igrači g. dr. Cindro, dr. Dominis, Ljubičić. dr. Machiedo i renomirane igračice gđa Cindro, Kovačević, Jerinić, Šupuk, u jučerašnjim igrama pružili su jak otpor gostima iz Splita, Zadra i Benkovca.

Već u 8 sati izjutra započele su igre po vrlo lijepom vremenu.

Jučerašnji dan obilovao je interesantni mi napetim partijama, od kojih svakako zaslužuje istaknuti onu mix parova: Gđa Cindro, Dominis — J. Zekan, Šupuk. Poslije teške i lijepe igre, bolji par gđa Cindro, Dominis izvovao je pobjedu. U ovoj partiji naročito su se istakle dame.

I ostale igre bile su vrlo zanimljive. Partija između Zadranina Scadutta i Smolčića. Neobično se svidila i igra šibenskog juniora Ljubičića sa prvakom Benkovca Ljubićem.

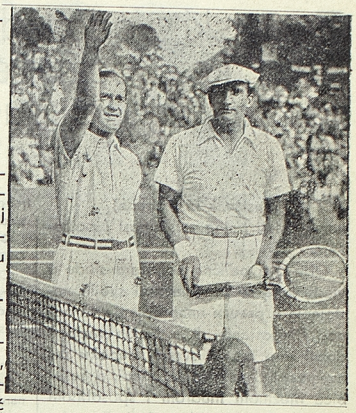
U ovom internacijonalnom tenis turniru također se bore juniori za juniorsko prvenstvo Sjeverne Dalmacije. Najviše izgleda da osvoje prvenstvo imaju junior Marković iz Splita i junior Ljubičić iz Šibenika.

Tehnički rezultati jučerašnjih eliminatornih igara:

Vujić—Pavelić 6:2, 6:0; J. Zekan—Horvat 6:2, 6:2; Rojić—Čulić 7:5, 1:6, 8:6; Smolčić Scadutta 6:2, 6:1; Ljubić—Ljubičić 6:2, 3:6, 6:4; Rojić— Smolčić 6:4, 6:4.

Parovi gospode: Pavelić, Mirković—Foretich, Horvat 5:7, 6:1, 6:4.

Parovi mix: Šupuk, Zekan—Zindro, Kovačević 6:0, gđa Cindro, Dominis—

Šupuk, J. Zekan 6:2, 7:9, 6:4.

U toku današnjeg dana takmičenja su nastavljena, **te ćemo rezultate doni jeti sa ostalim sportskim rezultatima sutra u jutarnjem športskom izdanju.**

Uređeno pitanje anuiteta Hipotekarnoj banci

150.000 dinara za »Vinarsku zadrugu« u Danilo-Kraljici Uspjeh prota pred sjednika općine u Beogradu

Predsjednik općine g. Marko Račinić boravio je sedmicu dana u Beogradu i intervenirao za razne neodložive općinske poslove sa uspjehom.

Zagovorom ministra gradjevina kod svih nadleštava, uspjelo je postići mnoge olakšice za općinu, a koristi po narod.

Ministarstvo poljoprivrede je tako o dobrilo 150.000 dinara pomoći Vinarskoj zadruzi u Danilo-Kraljici. Ovaj iznos će se zadruzi dati za nabavku sprava i bačava za vinski podrum, ali uz uvjet, da članovi zadruge dadu u radu oko podizanje zgrade vinskog podruma, razmjerno isti iznos.

Nadalje je udiljena potpora od 10.000 din. siromašnijim vinogradarima istog sela.

Vinarskoj Zadruzi u Šibeniku obeća na je skora pomoć, za ciljeve oko una predjenja vinogradarstva i uredjenja vinarskog podruma.

Ministarstvo finansija preuzelo je na sebe brigu uredjenja anuiteta općinskog duga kod Hipotekarne banke koji je svojedobno bio skloplјen u visini od 2 i po milj din. Općina se je našla u neprilici, jer društvo »La Dalmatienne« nije platilo avanse državi, iz kojih se je imala plaćati godišnja amortizacija ovog duga. Radi nepoštivanja ugovora sa strane »La Dalmatienne«, Hipotekarna banka je tražila od općine isplatu cijelog zajma, pa je s ovim uredjenjem skinuta sa općine velika briga.

Pretsjednik općine je nadalje požurio riješenje raznih drugih gradskih pitanja. Tako je požureno riješenje pretstavke o sniženju podvoza sa kolodvora na obalu, kod Ministarstva unutrašnjih djela radi tereta izdržavanje gradske policije i tome slično.

Pitanje izgradnje šibenske obale, također je na intervenciju ministra g. Kožula pomaknuto sa mrtve tačke. Ministar saobraćaja g. dr. Mehmed Spaho dolazi još u mjesecu oktobru u Šibenik, kojom će prilikom na licu mjesta pregledati i odobriti nacrte.

SA SUDA:

TRI ZANIMIVE RASPRAVE

Pred sucem pojedincem okružnog suda g. savjetnikom Perućićem održane su danas zanimive rasprave.

UVREDA SEOSKOG STAREŠINE

Tužen je Petar Burazer pk. Nike iz Boraje 32 g. star, što je na 31-I. ove godine pokušao da silom i prijetnjama spriječi u uredovanju seoskog starešinu odlomka Boraje: Antu Rurazera Rokova. Seoski starešina je sa žandarima pošao da ruši seoske kvatečine a Petar ga je pograbio za prsa i zaprijetio mu »balinima«.

Osuđen je na 28 dana tamnice — uvjetno.

8 MJESECI STROGOG ZATVORA

U drugoj raspravi odgovarao je Ante Dondjević pk. Ive, 24-godišnji seljak iz Betine.

On je pod obećanjem ženidbe nagovorio djevojku Jelisavu Bokan kćer Antinu da šnjime opći. Ljubav je potrajala pune dvije godine, a onda se Ante »štufa« i htio da vjeri drugu djevojku u selu.

Ante se je na sudu branio, da je djevojka općila i sa drugima, no sud je uzeo djevojčine navode kao istinite i osudio ga na 8 mjeseci strogog zatvora. Drž. tužioc Dr. Kronja, obrana Dr. Ivčić, a zastupanje interesa oštećenice Ante Blažević.

pa opširnim komentarima, pa tako piše na r. »Berliner Tageblatt« medju ostalim slijedeće:

»Krivo se shvaća ili se zlonamjerno krivo tumači njemačku gospodarsku »državno gospodarstvo«, »plansko politiku, kad ju se želi etikirati kao gospodarstvo« ili kojim drugim uobičajenim pojmom. Državni podtajnik Funk upotrijebio je formuliranje: »Ne provodimo nikakvu gospodarsku politiku dogma, nego gospodarsku politiku uspjeha«. — Nastojanja inozemstva da rad Njemačke označe kakvim »nedemokratskim« pojmom i da ga tako diskreditiraju, služe uostalom i za to, da se zataška istovrsnost, koju unatoč naglašeno druge ideologije ipak pokazuje vlastita gospodarska politika odnosne zemlje.« **E. Komarović.**

ŠIBENČANIN NIKOLA DESPOT NOVI DRŽAVNI REKORDER U TRČANJU NA 400 M.

Kada se niko nije nadao, jedan mladić koji je do jučer skoro nezapažen prolazio gradskim ulicama, uvijek skroman, čedan i povučen, pokazao je i dokazao bitnom činjenicom nešto što od njega niko nije očekivao.

Nikola Despot postigao je u samom početku svoje športske karijere takav uspjeh, na koji niko od nas uopće računao nije.

A ipak u tablici najbolje petorice naših atletičara, u disciplini trčanja na 400 m, obilježeno je na prvom mjestu ime šibenčanina Despota.

Njegov uspjeh mnogima bi trebao poslužiti kao primjer, jer ako uporedimo okolnosti koje su izbacile Despota na prvo mjesto, sa onima pod kojima se inače »rađaju« naši rekorderi u Zagrebu, Beogradu i Ljubljani, ovo je jedinstveni slučaj, koji se može pripisati samo jednom velikom i rijetkom talentu. Despotov »volere-potere« pobio je ono vječito ispovjedanje, »praznih mozgova« u našem gradu, da se Šibenik nebi mogao afirmirati na polju lake atletike.

Laka atletika je nažalost, baš zahvaljujući tim i takovim ljudima, među šibenskom omladinom vrlo krhljava, pa i nepoznata.

Pod tim i takovim okolnostima Despot, koji je imao svoje, sasvim drugačije mišljenje o lakoj atletici, otputovao je iz Šibenika pred dvije godine. Malo seoce pod Mosorom, udaljeno 15 kilometara od Splita u osobi Nikole Despota, dobilo je svog novog učitelja. Ali i pored teške dužnosti učiteljskog zvanja on ne prestaje da misli o lakoj atletici. Jednog se dana začlanio u lakoatletsku sekciju »Aška«, a fuzijom ovoga sa »Hajdukom« postao je i Despot članom lakoatletske sekcije splitskog »Hajduka«. Osim manjih nastupa u Splitu, Despot je svega tri puta nastupio sa jačim konkurentima.

Njegov prvi nastup u Ljubljani početkom mjeseca jula donio mu je peto(!) mjesto s 52.7 sek. Drugi njegov nastup u Zagrebu na prvenstvu države, donio mu je po kiši i slabom terenu prvo mjesto s 52.0 sek. Ovaj nastup bio je odlučan za njegovo postavljanje u državnu reprezentaciju za VIII »Balkanske d'atletizam« u Bukureštu.

Despot je u novom balkanskom ml

Despot je u Bukureštu nastupio u štafeti 4X400, koja je pobjedila u novom balkanskom i jugoslovenskom rekordu s 1:57:4 sek. Trčali su ovim redom: Despot—Bauščak—Gaberšek—Pleteršek.

Najveće iznenađenje dana u Bukureštu je bila trka na 400 m. Naši pretstavnici Gaberšek i Pleteršek obolili su bili na želucu, tako da se uz Gaberšeka našao na startu mjesto Pleteršeka Šibenčanin Despot, koji je inače za ovu trku bio rezerva.

Nakon njegove izvrsne trke u štafeti naše vodstvo se nadalo, da će ući u finale, ali da će tom prilikom pasti naš državni rekord koga drži Jamnicki s 50.8 sek. još od 1932 godine, niko se tome nije nadao.

Despotu nije bilo lako pri srcu. Odgovornost koja mu se nametnula, i teška, iako časna dužnost zadvala mu je mnogo brige.

Despot je startao i stigao drugi u prednatjecanju s 52.0 sek. U drugoj grupi Gaberšek se nije kvalifikovao na 400 m.

U finalu stigao je treći polučivši nov jugoslovenski rekord od 50.1 sek.

Eto, ono što nije uspjelo tolikima, a koji su se godinama pripremali pod paskom i savjetima iskusnih trenera, na idealnim stazama i pod još idealnijim okolnostima, uspjelo je Šibenčaninu Despotu.

Mondalina, malo mjesto u šibenskoj luci, ponosna je na svog Despota, ali onoj šačici ljudi nikako ne ide u glavu, neumjesno svojatanje Despota sa strane Splita i Splićana.

Bravo Despot! **-mat-**

Rezultate i tok dadanašujih utakmica donijećemo u sportskom izdanju našeg lista koji će izići sutra u jutro.

Na ovo naše specijalno izdanje svraćamo pozornost

Zagorski vodovod . . . djelo: „. . . sina koji poznaje u tančine i osjeća tegobe pučanstva ovoga krša"

(Nastavak sa 4 strane)

nama ostati trajna zahvalnost i poštovaje.

Oba ova odlična političara sjede u vladi, koja se pročula radi svojih nastojanja u pravcu unapredjenja narodnog blagostanja. S jednakih razloga dužni smo izjaviti svoju duboku zahvalnost i današnjoj Kr. Vladi, a posebice njezinom mudrom i sposobnom pretsjedniku dru Milanu Stojadinoviću.

Govo rgosp. Bočinića bio je često prekidan odobravanjima i poklicima: Živio dr. Kožul! Živila vlada dr. M. Stojadinovića!

Na kraju je g. Bačinić predložio da se pošalju slijedeći pozdravni brzojavi:

NJ. VIS. KNEZU-NAMJESNIKU PAVLI
BEOGRAD

Posvećujući temeljni kamen zagorskog vodovoda„ tog životnog pitanja dalmatinske zagore, pučanstvo općina sjeverne Dalmacije, okupljenom tom svečanom prigodom uz sudjelovanje Ministra građevina dra Marka Kožula, izjavljujemo Vašem Kraljevskom Visočanstvu osjećaje tople odanosti i duboke zahvalnosti za mudru upravu, koja omogućuje napredak naroda u svakom pravcu. Pretsjednik gradske općine: Marko Bačinić.

GOSP. DRU MILANU STOJADINOVIĆU
PRETSJEDNIKU KRALJ. VLADE BEOGRAD

Obavljajući posvetu temeljnog kamena zagorskog vodovoda uz prisutstvo pretstavnika Kr. Vlade Ministra građevina dra Marka Kokupljeno tom prilikom, toplo Vas pozdravlja i zahvaljuje Vama i Kraljevskoj Vladi, koja je u svojoj stalnoj brizi za narodno blagostanje omogućila izvedenje ove životne potrebe pučanstva dalmatinske zagore. Pretsjednik gradske općine: Marko Bačinć.

GOSP. MEHMEDU SPAHI, MINISTRU SAOBRAĆAJA BEOGRAD

Obavljajći posvetu temeljca kamena zagorskog vodovoda u prisutnosti Ministra građevina dra Marka Kožula, iskupljeno pučanstvo sjeverodalmatinskih općina pozdravlja Vas i toplo zahvaljuje na Vašem zauzimanju i pomoći da se omogući ožitvorenje ovog vrlo važnog djela, koje će amošnjem narodu donijeti neprocjenjive koristi. Pretsjednik gradske općine: Marko Bačinić.

RADIO

Nedjelja

Veliki koncerat i slično

10.30 Solo pjevanje — Budapest.
22.— Pučka glazba: mandoline i lim. instr. — Strassburg.

Opere i operete

21.— »Romeo i Julija« Zandonai — Milano.
21.— »Prijatelj Fritz« Mascagni — Mte Ceneri.
21.30 »Angelika« Ibert—Toulose.

Ponedjeljak

Veliki koncerat i slično

20.— Muzika virtuoza — Saarbrücken.
22.30 Vojnički koncerat — Beč.
24.— Operna muzika — Stuttgart.

Opere i operete

19.25 »Louise Miller« Verdi — Beč.
20.— Prenos opere iz Nar. kazališta — Beograd.
20.— »Rigoletto« Verdi — Stuttgart.
20.35 Bijela prinzesa« — Beremünster.
21.30 »Richard Löwenherz« Gretry — Pariz.

MALI OGLASNIK

DO 15 RIJEČI DIN 6·—, SVAKA DALJNJA RIJEČ 25 PARA

AKO JE ADRESA U UPRAVI DINARA 8.—
ZA PISMENE UPITE TREBA POSLATI DINARA 2.— U MARKAMA
OGLASI PLAĆAJU SE UNAPRIJED (UVRŠTAVA SE I URAČUNAVA NAJMANJE 2 PUTA)
PRIOPĆENO PO RETKU DINARA 10.— OGLASI PO TARIFI

Male oglasnike za naš list primaju naše administracije svakog dana najkasnije do 2 sata poslije podne

Administracija u Šibeniku: ul. Ante Šupuka

Administracija u Splitu: ul. Iza kazališta 7

BROJ RADIO APARATA U AMERICI

Po službenoj statistici američke vlade ima 24 i po miliona porodica po je dan ili više radio aparata. Računajući da svaki kućni aparat slušaju poprečno po četiri osobe te redovito u Sjedinjenim državama ima radio slušača 93 milijona stanovnika. Ovdje nissu ubrojani radio aparati na automobilima, a znade se da samo do 1 januara ove godine bilo na autima 4,350.000 radio aparata. Amerikanac ne može ni puto vati bez radia, dočim u kući mu aparat radi neprestano po cio dan.

DEVETGODIŠNJA ŽENA MORA U ŠKOLU.

Po nekom prastarom zakonu u američkoj državi Tennesse mogu i malodobnici sklopiti brak. Tako je farmer mora ići u školu. Ona je isprva dolazila, ali je bila veoma nemarna, pa je onda prestala dolaziti. Učitelj Ferguson i opet po zakonu koji vrijedi u toj državi zaprijetio joj je da će je išibati, pa je to i učinio pred ostalim učenicima. Uvrijedjeni muž je došao ravnatelju škole i pritužio se na Fergusona. Osim toga tužio je Fergusona zbog zlostavljanja malodobnice. Sudac je farmeru očitao dobru lekciju. Rekao mu je, ako već davno zastarjeli zakon dozvoljava brak nezrelim malodobnicima još uvijek postoji zakon, ko kojem takovi moraju polaziti školu. Učitelj je bio riješen.

IGRAĆI ROULETE

Policija u Marseillesu na temelju jedne prijave pretražila je sve sobe jednog lokala i u jednoj podrumskoj prostorija našla velik broj dječaka kod igranja na rouletu. Svi su odvedeni na policiju, a pronadjeni novac, koji je iznosio veliku svotu zaplijenjen je. Ispostavilo se da su to sami gimnazijalci U posljednje je vrijeme mnogo gimnazijaca izvršilo samoubojstvo, pa je policija uvjerena da su oni na rouleti prigrali tudji novac.

Podmirite pretplatu

ROMAN »TRIBUNE«
ABEL BELSTROM:

Crni plesač

POVIJEST JEDNE TAJNE

(Nastavak 3.)

— Onda da ne povjerujem?

— Kako god hoćete. Ali velim vam: doživio sam svega tamo gore u Andima među grobovima i svetištima starih Inka. Možda je posrijedi samo romantika onih mjesta koja utiče na ljudsku maštu. Ali to je sporedno. Vrh Aconvague sa svojim nedostižnim gnjezdima kondora vezan je u mome sjećanju za mnoge neobične doživljaje.

U njegovou glasu bješe češnje dok je govorio o tim krajevima. Nije bilo **sumnje: on bješe nepovratno vezan** za tej dio svoje prošlosti. Florence bješe nepovratno vezan za taj dio svoje prošlosti. Florence bijaše već ne što dočuli o čudnovatom Regoneld Herkton-u koji je jednog lijepog dana napustio Durton i potražio divlje predjele zapadne Amerike. Ali o uzroku ga, ona naŕšta nije znala. O tome se samo zuckalo i nagađalo.

— Čula sam već za vašu izvanrednu prošlost. Ali recite mi, Renigald. što ste vi zapravo tamo dolje tražili i što vas je nagnalo na one mnoge godine lutanja?

On je šutio kao zaliven, Ni najmanjeg znaka da kani odgovoriti na to pitanje. Ponešto začudena tim držanjem, toj iznenadoj mučaljivosti, Flo, rence ga pogleda. Pažljivo ga je promatrala. U mraku nije mogla da nazre do obrise, njegovog visoka stasa. Stajao je nepomično, nagnuvši glavu zamišljeno u stranu.

— Razumem vas — reče ona napokon prekinuvši tišinu. — Vaši lovovi po Adamu nisu bili tek prazna želja za promjenama ili zabavama. Vas je nešto drugo natjeralo da napustite svoj dom, svoju zemlju, i da se mnogo godina ne vratite . . . Zatrajno, nešto o čemu se šuti — ili govori samo u izabranim trenucima.

Ona osjeti kako on u mraku stište njenu ru ku.

— Hvala vam, Floy; vi me shvaćate!

I opet ih obuze tišina i tama oko njih.

njegova naglog odlaska, skoro bije

II.

Sjedili su u mraku ne prozborivši nijedne riječi.

Odjednom odjeknu pucanj i oboje se prenu iz svojih misli.

— Jeste li čuli? — trže se Slorence.

— Da, i to vrlo razgovjetno. Hitac je ispaljen u blizini dvorca.

jače umota u šal.

— Biće opet kakav zvjerokradica. Noću oni ovuda često se šuljaju.

— Ne vjerujem da je to bio zvjerokradica. Oni se ne služe revolverima.

— Otkuda znate?

— Poznao sam po zvuku. Bješe to hitac iz revolvera.

Izgleda da tamo unutra, u verandi, n su išta primjetili. Upravo tada za-

Lady Berkley opet gubi. Rastrešena l zadovoljno smijanje poprati te r ječi.

Ldy erkley opet gubi. Rastresena je zbog svoga nećaka. — reče Regilmold.

—O, vi znate biti i pakosni!

— Nipošto. Al niko nije slijep a da ne vidi njenu naklonost prema svme nećaku.

— Možda suviše oštro sudite. da Kelvina dopušta da mu njegova mlada tetka plaća kartaške dugove.

— Bolje ona nego neko drugi.

— Imate pravo, i sam se pitam odakle tolika moja zajedljivost. Abraham Kelvin je nasljednik imena i imanja svoga strica, i on će sve dugove jednog dana vratiti.

— Što se toga tiče, dopuštam da njegov suviše razuzdani život ostavlja izvjesne sumnje — reče Florence.

— Čini se da njegov stric nije dovoljno obaviješten o njemu. Šteta! opet jedno neiskorišćeno bogatstvo, jedan besplodan život! . . . Kada pomislim na sebe - -

On naglo zastade ne završivši misao.

—No? — reče ona bodreći. — Zašto ne govorite?

Reginald Houston sleže rameneima.

— Malo prije ste odgovorili.

Ali Florence ne zadovolji taj odgovor. Osjećala se krivom zbog njegove mučaljivosti. Zar i ona sama nije bila nejasna i izbjegavala odgovor, kada joj je on sa puno iskrenosti postavio pitanje?

— Vi se ljutite na mene?

— Ni najmanje! . . Zašto?

— Ipak! Dužna sam vam odgovor. Ali ja ću to popraviti.

— Nema što da se popravlja, Florence! — reče on blago, ali ravnodušno.

Direktor: HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik: BRUNOS AV J. LORINI — Štampa: »Štanik« Šibenik (Zastupa: H. Vitalijani)